

IZVJEŠTAJ

sa XII sastanka Posebne grupe za reformu javne uprave (PAR SG) u Briselu, Belgija, sa predlogom usaglašenih Operativnih zaključaka

I UVOD

Posebna grupa za reformu javne uprave (Posebna grupa) predstavlja ključni segment pregovaračkog procesa između Crne Gore i Evropske komisije u oblasti reforme javne uprave i uspostavljena je u cilju praćenja i unapređenja reformi u oblasti javne uprave. Ova grupa služi kao platforma za dijalog između crnogorskih institucija i Evropske komisije, kroz koju se analiziraju postignuća, identifikuju izazovi i razmatraju budući koraci potrebni za usklađivanje crnogorskog sistema javne uprave sa standardima EU.

Na sastancima Posebne grupe, Crna Gora prezentuje rezultate reformskih aktivnosti, dok Evropska komisija daje preporuke koje imaju za cilj dalju harmonizaciju sa evropskim standardima i najbolju praksu upravljanja u javnoj upravi. Dodatno, razmatra se i stepen ispunjenosti indikatora Sektorske budžetske podrške za reformu javne uprave i reformu upravljanja javnim finansijama, posebnog IPA III mehanizma finansijske podrške u ovim oblastima.

S obzirom na to da dijalog između Crne Gore i Evropske komisije kroz Posebnu grupu traje već deset godina, Crna Gora i Evropska komisija zajednički su realizovale niz inicijativa s ciljem unapređenja dijaloga o javnoj upravi i upravljanju javnim finansijama. Jedan od značajnih koraka za unapređenje je i prihvaćena inicijativa Ministarstva javne uprave za organizovanje XII sastanka Posebne grupe, **po prvi put u Briselu**. Ovi naponi su dali konkretne rezultate na ovogodišnjem sastanku, uz poboljšanu dinamiku izvještavanja i fokusiran dijalog o ključnim pitanjima.

II AKTIVNOSTI

XII sastanak Posebne grupe za reformu javne uprave održan je 20. novembra 2024. godine u Briselu, Belgija. Sastanak su otvorili gospođa Valentina Superti, direktorica za Zapadni Balkan pri Generalnoj direkciji za susjedstvo i pregovore o proširenju Evropske komisije (DG NEAR), i gospodin Predrag Zenović, glavni pregovarač Crne Gore s Evropskom unijom.

Gospođa Superti istakla je da je **funkcionalna javna uprava od ključne važnosti za završavanje preostalih koraka na putu Crne Gore ka članstvu u EU**. Pozvala je Crnu Goru da ostvari napredak, posebno u vezi sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, pristupom građana javnim informacijama i upravljanjem kapitalnim investicijama, što su takođe preporuke iz posljednjeg godišnjeg izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori.

Glavni pregovarač Crne Gore, Predrag Zenović, naglasio je značaj reforme javne uprave i upravljanja javnim finansijama kao ključnih tema na agendi evropskih integracija Crne Gore. Ukazao je na to da oba procesa uživaju punu političku podršku Vlade Crne Gore.

Obje strane su se složile da je politički kontekst, sa promjenama i reorganizacijama, glavni uzrok značajne fluktuacije kadra u prethodnom periodu, što je usporilo reforme u javnoj upravi i upravljanju javnim finansijama. Gospođa Superti je naglasila potrebu za snažnim političkim vođstvom kako bi se postigao napredak, ističući da Crna Gora mora imati profesionalnu, visokokvalitetnu javnu upravu, a EU je spremna pružiti snažnu podršku u ovom procesu.

Nakon uvodnih riječi kopredsjedavajućih, sastanak su nastavili koordinirati Jiri Plecity, šef jedinice za Crnu Goru i Srbiju pri DG NEAR-u, Marija Hajduković, generalna direktorica za strateško planiranje u javnoj upravi, međunarodnu saradnju i IPA fondove u Ministarstvu javne uprave, te Bojana Bošković, državna sekretarka Ministarstva finansija i koordinatorka za upravljanje javnim finansijama.

Sa crnogorske strane, sastanku su prisustvovali predstavnici svih ključnih institucija uključenih u aktivnosti reforme javne uprave, uključujući Ministarstvo javne uprave, kao koordinatora Posebne grupe, Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore, Ministarstvo finansija, Ministarstvo evropskih poslova, Upravu za ljudske resurse i Agenciju za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Sa strane Evropske komisije, sastanku su prisustvovali predstavnici Generalne direkcije za susjedstvo i pregovore o proširenju (DG NEAR), Generalne direkcije za ljudske resurse i bezbjednost (DG HR), kao i predstavnici Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori.

Na XII sastanku su, po ustaljenoj praksi, razmatrane ključne oblasti u reformi javne uprave kao što su: strateški okvir za reformu javne uprave, razvoj i koordinacija politika, državna uprave i upravljanje ljudskim resursima, odgovornost administracije i pružanje usluga građanima i privredi.

Tokom sastanka, bilo je riječi i o predlogu operativnih zaključaka sa crnogorske strane, koji su predstavnici Evropske komisije koristili kao polaznu osnovu za definisanje predloga zaključaka sa njihove strane.

III NAREDNI KORACI

Usaglašavanje

Nakon završenog dijaloga, Evropska komisija dostavila je finalnu verziju svog predloga operativnih zaključaka. Nadalje, Ministarstvo javne uprave, kao koordinator procesa, preduzelo je aktivnosti na usaglašavanju operativnih zaključaka sa svim nosiocima aktivnosti i nadležnim institucijama.

Naredni korak je **usvajanje Operativnih zaključaka od strane Vlade Crne Gore i zaduživanje nadležnih institucija za njihovu realizaciju**, čime će se obezbijediti veći stepena realizacije.

Operativni zaključci sa redovnih sastanaka Posebne grupe predstavljaju jasnu mapu puta za naredne korake u reformskom procesu. Njihova efektivna implementacija u narednom periodu biće pokazatelj posvećenosti Vlade Crne Gore u rješavanju preporuka u oblasti reforme javne uprave iz Izveštaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2024. godinu, posebno imajući u vidu da se mjere odnose na fundamentalne reforme, s posebnim fokusom na reformu javne uprave.

U kontekstu **mjera ubrzane integracije ka članstvu u EU**, njihova pravovremena implementacija je od izuzetne važnosti za jačanje institucionalnih kapaciteta i ispunjavanje fundamentalnih uslova za članstvo. Ovo će omogućiti kontinuirani napredak Crne Gore u procesu evropskih integracija, čineći pristupni proces efikasnijim i fokusiranim na ostvarivanje ključnih ciljeva na putu prema EU.

Predlog usaglašanih Operativnih zaključaka je u prilogu ovog Izveštaja.

EVROPSKA UNIJA – CRNA GORA
Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
POSEBNA GRUPA

REFORMA JAVNE UPRAVE (RJU)

12. sastanak

20. novembar 2024.

Brisel / Hibridni format

NACRT OPERATIVNIH ZAKLJUČAKA (nakon održanog sastanka)

STRATEŠKI OKVIR

1. Crna Gora će usvojiti Akcioni plan za sprovođenje Strategije reforme javne uprave za period 2025–2026, uzimajući u obzir nalaze i preporuke najnovije SIGMA procjene o monitoringu i izvještaj Evropske komisije o Crnoj Gori za 2024. godinu, te preduzeti mjere za povećanje stope implementacije. Godišnji izvještaj o implementaciji biće pripremljen do kraja marta 2025.
2. Crna Gora će uspostaviti javno dostupni elektronski sistem za praćenje i izvještavanje o napretku u oblasti reforme javne uprave.

RAZVOJ POLITIKA I KOORDINACIJA

3. Crna Gora će razviti i usvojiti metodologiju za obračun troškova strateških dokumenata u skladu s najboljim međunarodnim praksama i započeti njenu sistematsku primjenu.
4. Crna Gora će povećati udio nacrtu zakona i strategija koje se dostavljaju na javne konsultacije i unaprijediti funkcionalnost postojećeg portala za eParticipaciju.

DRŽAVNA UPRAVA I UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA

5. Crna Gora će izmijeniti Zakon o državnim službenicima i namještenicima i donijeti Zakon o lokalnim službenicima i namještenicima u skladu s preporukama Evropske komisije i SIGMA-e.
6. Crna Gora će izmijeniti Zakon o lokalnoj samoupravi, uzimajući u obzir Analizu funkcionisanja lokalnih samouprava i preporuke Evropske komisije i SIGMA-e.
7. Crna Gora će uvesti okvir kompetencija za sve kategorije radnih mjesta državnih službenika.
8. Crna Gora će preduzeti potrebne korake za ograničenje trajanja v.d. stanja za rukovodeće pozicije, kao i imenovanja na te pozicije izvan državne uprave.
9. Crna Gora će nastaviti s optimizacijom javne uprave, uzimajući u obzir funkcionalnu analizu o broju zaposlenih, njihovim znanjima i kompetencijama u ministarstvima i organima nad kojima se vrši nadzor, kao i preporuke Državne revizorske institucije.

10. Crna Gora će pažljivo pratiti i dijeliti podatke o decentralizovanim zapošljavanjima s Evropskom komisijom, posebno u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima, i osigurati poštovanje principa meritokratije u svim selekcijama.
11. Crna Gora će obezbijediti centralizovane podatke o broju angažovanja fizičkih lica bez zasnivanja radnih odnosa u organima na kojima se primjenjuju Zakon o državnim službenicima i namještenicima.
12. Crna Gora će se fokusirati na povećanje stabilnosti državnih službenika, uključujući rukovodeći kadar, i osigurati zaštitu od proizvoljnih odluka o razrješenju s funkcija.
13. Crna Gora će razviti standardizovan način dodjele dodataka na platu s jasnim kriterijumima.
14. Crna Gora će ojačati administrativne kapacitete u javnoj upravi na centralnom i lokalnom nivou, uključujući usvajanje Plana zapošljavanja novih državnih službenika za upravljanje EU fondovima, s fokusom na dva pilot sektora (zaštita životne sredine, zapošljavanje i socijalna politika).

ODGOVORNOST UPRAVE

15. Crna Gora će usvojiti novi Zakon o slobodnom pristupu informacijama u skladu s pravnom tekovinom EU i najboljim međunarodnim standardima i riješiti veliki broj zahtjeva za informacijama i povezanih žalbi.
16. Crna Gora će ubrzati rješavanje upravnih sporova i unaprijediti blagovremeno izvršenje sudskih presuda od strane državnih organa u slučajevima vezanim za slobodan pristup informacijama.

PRUŽANJE USLUGA GRAĐANIMA I PRIVREDI

17. Crna Gora će usvojiti plan za punu implementaciju transakcionih javnih elektronskih usluga na nacionalnom i lokalnom nivou za period 2025–2027, pokrenuti platformu za e-upravu i osigurati interoperabilnost relevantnih registara do februara 2025. godine, i osigurati implementaciju tokom 2025. godine, u skladu sa Planom.